

Ngaahi me'a ke 'TA'OFI' me'i he feitu'u 'oku faito'ó Kātaki 'o faka'ehi'ehi mei hono...

mili 'o e feitu'u ko iá

ngāue'aki 'o ha tepi fakapipiki 'oku pikipiki

telé

ngāue'aki 'o ha me'a fakapipiki (wax), kilimi pe hulu maama mālohi (lasers)

faka'aonga'i 'o e

Mahaki'ia 'o e mongá (Oesophagitis)

'Oku malava ke ake pe mamahi'ia 'a e mongá (oesophagus pe halanga me'atokoni) lolotonga 'o e faito'o hulu hueló (radiation therapy). 'Oku 'ikai a'usia 'eni ia 'e he kau mahaki kotoa pe. .

'Oku kau 'i he ngaahi faka'ilonga ke vakai'í 'a e:

- holo 'a e mamafa 'o e sinó
- mamahi'ia 'a e mongá 'i he kaí mo e inú – odynophagia
- faingata'a'ia 'i he foló – dysphagia
- hake vela
- ongo'i hangē 'oku 'i ai ha 'ēsiti 'i he tu'a mongá
- ngaahi liliu 'i he ifó
- Ngaahi fakahangatāmaki
- tokotokakovi mo e lua
- fakahake toto (bleeding) - hāhāmolfia.

Kapau 'okú ke a'usia ha taha 'o e ngaahi uesia ko 'ení, kātaki 'o fakahā atu 'eni ki ho'o timi faito'ó.

Ko e hā 'a e me'a te u lava 'o fakahoko ke mapule'i ai 'eni?

Faito'ó angamaheni ki he ta'ofi 'o e langá 'oku fokotu'u atu 'e ho'ó toketaá pe neesí.

- Faito'o ta'ofi langa hangē ko e panatoló (paracetamol)
- Faito'o fakaongonoa fana (spray) pe huhu'a ki ho mongá / ngutu

Hoko atu....

Ngaahi liliu ki he ma'u me'atokoni:

- Toutou kai ha fanga ki'i me'atokoni fakaikiiki
- Tokoni ki hono momosi hifo 'o e me'atokoni 'aki ha'o tangutu hangatonu ki 'olunga hili 'a e ma'u me'atokoni
- 'Oku fokotu'u atu ke ke ma'u ha me'atokoni palanisi mo fakapapau'i 'okú ke inu ke lahi 'a e vaí pe huhu'a inú
- Me'atokoni molū / hauhau hangē ko e laise, pateta 'osi o'i, fua'imoa 'osi heu 'i hono fakapakú mo ha iōketi. Ngāue'aki 'a e ngaahi keleví mo e soosí.

Faka'ehi'ehi me'i he:

- Ngaahi me'atokoni 'oku pangungungú, lahi ai 'a e 'ēsiti mo e me'atokoni fifisí
- Me'atokoni mo e inu 'oku fu'u velá pe momokó
- 'oua na'a inu ha kava mālohi pe inu 'oku mahi

'Oku toe 'i ai foki 'a 'emau Tokotaha Mataotao 'i he Me'atokoni (Dietitian) te ne lava 'o 'oatu ha fale'i mo tokoni atu 'i he lolotonga 'o ho Faito'o Hulu Hueló (Radiation Therapy)

Mamahi pea ake/fefulofulai

'E lava ke hoko ha ngaahi fefulai 'i he feitu'u 'oku fakahoko ai 'a e faito'ó te ne lava 'o fakatupu ha ta'efiemālie pe mamahi. Ma'u ha faito'o fakanonga ki he langá hangē ko e panatoló (paracetamol) 'i hano fiema'u. Talanoa mo ho'o timi faito'ó kapau 'oku 'ikai ke kei mapule'i 'a e langá..

Faito'o Hulu Huelo ki he Lalo Fa'ifiné (Axilla): Tafa'aki Ngaahi Uesia

Radiation Therapy to the Axilla: Side Effects

Fakanounó

'Oku malava 'e he faito'o hulu hueló (radiation therapy) 'o uesia 'a e feitu'u 'oku fakahoko ai ho faito'ó, ka 'e lava ke kehekehe pē 'eni ki he tokotaha mahaki takitaha. 'Oku pau na'e 'osi talanoa mo koe 'a e Toketā Mataotao ki he Faito'o Hulu Huelo 'o e Kanisaá (Radiation Oncologist) fekau'aki mo e ngaahi uesia taimi nounou mo e taimi lōloá mo koe 'i he lolotonga 'o e founa ngāue ki hono ma'u 'o ho'o fakangofuá.

'Oku fakama'ala'ala atu 'i he tohi fakamatalá ni 'a e ngaahi uesia taimi nounou. Ko e ngaahi faka'ilongá ni 'e ala kamata ia lolotonga 'o ha pupunga faito'o hulu huelo pea 'e ala fakalalahi 'i ha uike 'e 1-2 hili ha 'osi 'a ha pupunga faito'o. Kā neongo 'eni, 'oku totonu ke nau malona hifo hili ha uike 'e 6 me'i hao faito'o.

'E sio atu 'a e kau neesi ki he kanisaá kia koe 'i he 'aho hono 'uluaki pe ua 'o ho faito'ó ke mou toe talanoa ki ha'o ngaahi hoha'a pe ngaahi fehu'i lahi ange. 'E lava ke fokotu'utu'u ha ngaahi sivi lahi ange 'i he taimi ko 'ení.

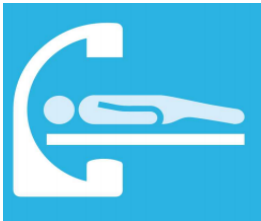
Welcome Haere Mai | Respect Manaaki
Together Tūhono | Aim High Angama

Ngaahi Uesia 'Oku Lahi Taha 'Enau Hokó

- Ongo'í Tāvaivaia
- Ngaahi uesia 'o e kilí
- Mahaki'ia 'o e mongá (Oesophagitis)
- Mamahi pea ake/fefulofulai

'Oku mau 'í hení ke tokoni!

'E 'eke atu 'e ha tokotaha faito'o hulu huelo 'i he 'aho takitaha pe 'okú ke ongo'i fēfē. Kātaki 'o 'oua na'á ke momou ke fakahaa'í ha me'a 'okú ke hoha'a ki ai. Kapau 'okú ke a'usia 'a e ngaahi uesia ko 'ení kae 'ikai fakangatangata pē ki he lisí ni; 'e lava ke mau fakafehokotaki atu koe ki he 'emau kau neesi ki he kanisaá ke mou talanoa lahi ange ki ai.

Ngaahi fakaikiiki ki he fetu'utakí

Regional Blood and Cancer Service
Building 8, Level 4
ADHB

Telefoni: 09 307 4949
Tesi Talitali Kakaí ext 22631
Kau Neesí ext 22837

Acute Oncology ext 23826 (Mōnite-Falaite 8 pongipongi-4 efiaki)

Ong'í Tāvaivaia

'Oku lahi 'a e ngaahi me'a 'oku nau fakatupunga 'a e ongo'i hela'ia;

- Ko e uesia 'e he faito'ó 'i he ngaahi sela (cell) angamaheni 'o e sinó
- Loto hoha'a fekau'aki mo ho'ó puké
- Fononga faka'aho ki he faito'ó
- Ko hono fakapalanisi 'o e mo'uí 'i tu'a 'i ho faito'ó

Ngaahi Fokotu'ú:

- Fakapapau'í 'oku potupotu-tatau 'a e ngaahi me'atokoni 'okú ke ma'ú
- Inu ke lahi 'a e vaí pe huhu'a inu
- Ma'u ha mālōlō mo ha fakamālohisino ma'ama'a pē (luelue)
- Ngāue'aki hono tokangaekina pē koé (self care)— ngaahi founa fakafo'ituitui ke tokoni atu ke ke fakafiemālie ai
- Tali 'a e tokoni meí he ní'ihí kehé

Ngaahi Uesia 'o e Kilí

'E fakakulokula 'a e kilí 'i he feitu'u 'oku fakahoko ai 'a e faito'ó. Koe'uhí ko ho'ó ma'u 'a e faito'ó 'i he feitu'u 'oku mapelu ai ho kilí (fa'ifiné) 'oku ngalingali te ke sio 'oku mafohifohi ho kilí 'i he 'alu 'a e taimí. 'Oku tupu 'eni meí he māfana, hauhau mo e femamili'aki 'a e feitu'ú ni, 'o tu'u laveli ange ai 'a e kilí. 'E 'ikai hoko 'eni ia 'i he taimi pē ko iá ka 'oku angamaheni'aki 'a 'ene toki 'asi mai 'i he lolotonga 'o e lele 'a e faito'ó pea 'oku toki fa'a kamata ke mole atu 'i ha uike 'e 2-4 meí he 'osi 'a e faito'ó;

fakalalahi ange 'ene lanu pingikií pe 'uli'uli ange

ongo'i mātu'u pe mano'ono'o, pea mamahi

hoko 'o veli pea veveli

mohomoho pe mafohifohi

Fale'í ki hono tokanga'í 'o e kilí

'Oku 'ikai malava ke ta'ofi ha ngaahi uesia ia ki ho kilí, ka neongo iá 'oku 'i ai 'a e ngaahi me'a 'e lava ke ke fakahoko ke tokoni ke ke ongo'i fiemālie ange ai. Talaange ki ho'o tokotaha hulu huelo faito'ó (radiation therapist) pe neesí felāve'i mo ho'o founa tauhi angamaheni ki ho kilí. Te ne fakahā atu kapau 'e fiema'u ha fa'ahinga liliu ki ai

'E malava ke ke kaukau 'i ha vai kaukau'anga (swimming) kapau 'oku 'IKAI ke mohomoho (blistered) pe mafohifohi ho kilí

'E malava ke ke fakatokanga'í 'oku fiemālie ange ke tui e vala 'oku hao ngatōtoó

Kātaki 'o ta'ofi 'a e...
Fakala'ala'áá pea malu'i 'a e feitu'u ko iá meí he ulo fakahangatonu ki ai 'a e la'áá

***Fakatokanga'í ange – kātaki 'o 'oua na'á ke faka'aonga'í 'a e me'a milimili ki he la'áá (sunscreen) 'i he feitu'u fai'anga faito'ó kae'oua kuo mo'uí kakato ho kilí ***

Haisiní mo e milimilí

- 'E 'oatu 'e he 'emau kau neesí ha kilimi milimili (moisturiser) ke ke ngāue'aki 'i he lolotonga 'o e faito'ó. Kaekehe, kapau 'oku 'i ai ha'o kilimi milimili ia 'a'au 'okú ke sai'ia ange ai, kātaki 'o ha'u mo ia ke fakahā ange ki he'emau kau neesí
- Ngāue tu'o lahi 'aki 'a e kilimi milimilí 'i he 'aho kae 'oua na'á ke milimili kimu'a pea toki fakahoko ho faito'ó
- Kātaki kae ta'ofi hono ngāue'aki kapau 'e taukovi ki ho kilí pe kapau 'e fakamohomoho pe mafohifohi ho kilí
- Te ke lava 'o hokohoko atu hono faka'aonga'í 'a e 'otolonó, ka neongo iá, kātaki 'o 'oua na'á ke faka'aonga'í ia 'i ho lalo fa'ifine ko ia 'oku fakahoko ai 'a e faito'ó

Tafitafí mo e kaukau'
Fakapapau'í 'oku 'ikai ke fu'u vela 'a e vaí: tafitafí'í 'a e kilí 'aki ha ngaahi nāunau fakama'a 'okú ke fa'a ngāue anga maheni 'aki pea pōpooki ke mātu'u